

HERTOGPOST AUGUSTUS 2015

Maandblad van de 's-Hertogenbossche Filatelistenvereniging

27^e jaargang nummer 7

Geachte leden,

Hierbij nodigen wij u uit voor de bijeenkomst op donderdag 27 augustus a. s. in zaal 1 van sociaal cultureel centrum 'De Helftheuvel', Helftheuvelpassage 115, 5224 AC te 's-Hertogenbosch. Aanvang 20.00 uur.

Agenda bijeenkomst 27 augustus 2015

1. Opening, verslag 25 juni j. l., ingekomen stukken en mededelingen

2. WILDE VEILING

3. PPP-tje door Daan van Os
4. Rondvraag
5. Sluiting

In deze Hertogpost o.m.:

- ❖ Waar blijft ons belastinggeld?
- ❖ Ontwaarding achteraf
- ❖ Albumblad: Han de Bruin
- ❖ Noblesse oblige + prijsvraag
- ❖ Poststuk van de maand: Sint-Petersburg

Voor al ook onze nieuwe leden willen wij aanraden de Wilde Veiling niet over te slaan. Het is een prachtkans om uw verzameling voor een kleine prijs aan te vullen. Hoe een en ander in zijn werk gaat bij de Wilde Veiling kunt u lezen op pagina 6.

Deze zeer gevarieerde Hertogpost kent een primeur. Niet eerder kende het blad een **PRIJSVRAAG**. Om de prijs te winnen wordt het de deelnemers niet erg eenvoudig gemaakt. U wordt uitgenodigd uw tanden te zetten in en uw hersencellen te laten kraken bij de tekst die baron Willem van den Bogaerde schreef op een prentbriefkaart. Die kunt u vinden op pagina 10. Schroom niet: we rekenen op uw aller deelname!

VERSLAG VAN DE BIJEENKOMST VAN 25 JUNI 2015

1. Opening: Om 20.00 uur exact de opening van deze vergadering. Bijna 70 leden hebben vanavond hun weg gevonden naar de Helftheuvel, ondanks het prachtige weer. De voorzitter meldt bericht van verhindering van: mevr. G. Teurlings-Cornelissen (is goed herstellende), C. van Tilborg, W. van Uden (tobt erg met zijn gezondheid) en A. Anemaat (we krijgen de groeten, hij verblijft na een dubbel herseninfarct momenteel op 'De Tolbrug'). Er liggen op tafels exemplaren van het tijdschrift voor Thematische Filatelie. Neem een exemplaar mee en bestudeer dit prachtige tijdschrift! Reclame voor deze vereniging (via ons lid Frans Fierens).

Hierna volgen er nog een paar mededelingen over onze eigen vereniging: Op zaterdag 10-10-2015 vieren wij ons 85-jarig bestaan met een gezellige avond met eten. Voor onze leden gratis, voor eventuele partners 30 Euro. Als u het ook gezellig vindt om te komen, geef u dan op bij onze secretaris. Dat geldt ook voor een week later 17 oktober 2015: we gaan dan met een (gratis) bus naar de Postex in Apeldoorn. Geeft u op bij de secretaris, eventueel ook via de mail.

Dan vraagt de veilingmeester nog wat extra aandacht voor de **schriftelijke veiling**, ingesloten bij de Hertogpost van deze maand. Er zitten prachtige kavels bij. Stuur het antwoordformulier op tijd terug.

In juli en augustus houdt de vereniging wel de maandelijks Instuif op de zaterdagmorgen van 10.00-12.30 uur in de Helftheuvel. Echte postzegelverzamelaars gaan dan niet op vakantie! Bovendien zijn er op die bijeenkomsten bijzondere aanbiedingen en opruimingen met kortingen. U bent van harte welkom. Ten slotte stelt de voorzitter het verslag van 28 mei aan de orde: er zijn geen op- of aanmerkingen. Dus wordt het verslag aldus vastgesteld.

2. De lezing van vanavond: wordt gehouden door de heer Cees Janssen. Het onderwerp van zijn uiteenzetting is 'De Olympiadezegels van 1928'. Voorwaar wederom van deze jaarlijkse spreker, meestal zo vlak voor de vakantie, een prachtig verhaal, met unieke plaatjes van ontwerpen, zegels, stempels en poststukken. Uiteindelijk bestond de serie uit acht waarden in

**'s-Hertogenbossche Filatelistenvereniging opgericht 8 oktober 1930
Inschrijving Kamer van Koophandel Oost-Brabant, nummer 40216509**

**Secretaris René Kok, Jacq Perkstraat 45, 5242 GA Rosmalen
telefoon 073 – 523 04 79 E-mail: secretaris@hertogpost.nl**

**Redacteur Hertogpost Huber van Werkhoven: tel. 073 – 613 24 38
E-mail: redactie@hertogpost.nl**

**ING rek.nr. NL64 INGB 0001 0879 84
t. n. v. 's-Hertogenbossche Filatelistenvereniging
de jaarcontributie bedraagt € 35**

**Bibliothecaris tel. 073 – 657 02 29 E-mail: bibliotheek@hertogpost.nl
Website: www.hertogpost.nl E-mail: info@hertogpost.nl**

verschillende kleuren: 1½, 2, 3, 5, 7½, 10, 15 en 30 cent. Het verhaal begint op 20 mei 1926, met een voorstel van zeven zegels. Bijzonder om te vermelden is, dat de PTT geen enkel risico liep met deze emissie: de gehele oplage werd immers gefinancierd door het Olympisch Comité. Zelfs de ministerraad moest er aan te pas komen. Dat waren nog eens politieke tijden!

Uiteindelijk werden er van twee kunstenaars ontwerpen aangenomen om verder uit te werken: van Fokko Mees en van Ludwig Wenckenbach. Zij mochten ieder drie zegels ontwerpen. Het werden er uiteindelijk vier per persoon. De proefdrukken bevinden zich in het Museum voor Communicatie.

Mees was uiteindelijk verantwoordelijk voor de sporten: roeien, schermen, zeilen en paardrijden. En Wenckenbach mocht het voetbal, kogelstoten, hardlopen en boksen voor zijn rekening nemen. Er is in die dagen veel gediscussieerd over de artistieke kwaliteit van de zegels, maar de ware reden voor goedkeuring blijft nog wel eens onduidelijk. Zwemmen en wielrennen zijn bijvoorbeeld niet in deze serie opgenomen. Toentertijd werden er voor verzamelaars ook nog 30.000 zakjes met de acht zegels gevuld. Daarvan zijn 27.000 series verkocht in een prachtig zakje. Er zijn ook nog speciale stempels gebruikt in een tijdelijk postkantoor op het Olympiadeterrein.

Kortom: de thuisblijvers hebben een prachtig en boeiend verhaal gemist!

3. De verkoping/veiling: van vanavond begint met een paar belangrijke mededelingen van veilingmeester Daan van Os. Zo zijn binnen het veilinggebeuren de taken opnieuw verdeeld en kunnen vanaf vandaag alleen nog maar nieuwe kavels worden ingeleverd bij Daan van Os. Daarnaast maakt Daan melding van de Wilde Veiling van donderdagavond 27 augustus en van de Grote Najaarsveiling op zaterdag 12 september.

Hierna begint de veiling. Het is een beetje slap vanavond: aan de vaak gunstige prijs kon dit niet liggen. Veel kavels gaan retour naar de inzender. Op sommige nummers wordt dan weer ineens fel en fanatiek geboden. Maar gelukkig: ook Daan heeft een zolder, zo horen wij vanavond, en ook hij zou het prettig vinden om niet al te veel met name zware kavels mee naar huis terug te moeten sjouwen.... naar de zolder!

De snuffeldozen vliegen als zoete broodjes over de toonbank..... en soms lijkt het vanavond wel alsof er ook telefonisch geboden wordt. Ierland was vanavond populair, maar de conclusie lijkt gerechtvaardigd dat je er eigenlijk nooit iets te voren van kunt voorspellen.

4. De verloting: maakt weer een zestal leden blij met een mooie aanvulling op hun collectie. Van

5. De Rondvraag: wordt geen gebruik gemaakt, zodat de voorzitter, redelijk vroeg vanavond kan overgaan tot

6. De sluiting: hij wenst iedereen een veilige thuiskomst.

René Kok, secretaris.

MEDEDELINGEN VAN HET SECRETARIAAT

De **volgende bijeenkomst** van de vereniging is op donderdag 24 september a. s. om 20 uur in scc De Helftheuvel. Zaal 1 is om 19 uur open.

Voor de **volgende postzegelinstuif/ruilbeurs** van de vereniging moet u wachten tot zaterdag 10 oktober. Op de tweede zaterdag van de maand september vindt dit jaar namelijk de **Grote Najaarsveiling** plaats.

Ingesloten bij dit blad treft u een aparte brochure aan met nadere gegevens over plaats, tijdstippen en verkoopvoorwaarden.

De kavellijst voor deze veiling op **zaterdag 12 september** a. s. is vanaf 20 augustus te raadplegen op www/hertogpost.nl.

Een gedrukte papieren versie van de kavellijst en de kavels zelf liggen ter inzage op de ochtend van de veiling.

Wellicht ten overvloede attenderen we u nog een keer op de

- **Feestavond op 10 oktober a. s.** ter gelegenheid van de viering van het 85-jarig bestaan van de vereniging, en

- de **gratis busreis en entree voor de POSTEX op zaterdag 17 oktober a. s.**

Voor deze twee evenementen kunt u zich aanmelden bij secretaris René Kok. Zijn adresgegevens vindt u pagina 2 van dit blad.

Op **zaterdag 5 en zondag 6 september** vindt in Roden de grote jubileumtentoonstelling **Groningen 100** plaats ter gelegenheid van het eeuwfeest van de Philatelisten Vereniging Groningen.

Op **3 en 4 oktober** is er in Antwerpen **Antwerpfila**, de grootste postzegelbeurs van België. Zie www.fnip.be.

-o-o-o-

NIEUWE EMISSIES

- 14 september:**
- **Grenzeloos Nederland – Verenigde Staten:** drie velletjes van € 6,90 met 6 verschillende postzegels
 - **Charlotte Dumas: Portretten:** vel van 10 verschillende postzegels van € 6,90

EXTRA ZOMERINSTUIF GESLAAGD EXPERIMENT

De grote zomeropruiming van de Dienst Verkopingen is aanleiding geweest voor twee zeer druk bezochte instuifochtenden. Zowel op 11 juli als op 8 augustus konden ruim 70 bezoekers worden geteld. Daarbij ook verschillende nieuwe gezichten. We hebben goede hoop dat we dit jaar nóg meer nieuwe leden zullen kunnen begroeten. Er waren veel oude veilingkavels te koop, vaak met grote kortingen. Daarvan is gretig gebruikgemaakt, tot tevredenheid van de veilingmeester. Er is weer wat bewegingsruimte ontstaan op zijn zolder. Bovendien werd er druk onderling geruild en bijgepraat. Het sociale aspect van zo'n bijeenkomst in de rustige zomertijd mogen we niet onderschatten!

Een kleine foto-impresie:

Ieder lid van de vereniging kan kavels aanbieden voor de Wilde Veiling.

- De aanbieder koopt ad 25 cent per kavel twee identieke nummerstickers.
- De aanbieder dient zelf bij te houden welke van zijn of haar kavels zijn verkocht.
- De inzet van de kavels is 50 cent. Per bod is de verhoging eveneens 50 cent.
- Er wordt geen provisie berekend.
- De aanbieder houdt zijn kavels bij zich totdat hij aanwijzing krijgt waar hij zijn kavels ter inzage kan inleveren.
- De veiling gaat in blokken van tenminste 100 kavels.
- Het aantal kavels is maximaal 500.
- Elke aanbieder kan per blok van 100 kavels ten hoogste 25 kavels inbrengen.
- Gedurende de pauzes tussen de blokken kunnen de kavels van het nieuwe blok worden bezichtigd.
- Nadat alle blokken zijn geveild,
 - rekenen kopers de gekochte kavels af en halen deze op
 - halen aanbieders de niet verkochte kavels weer op tegen inlevering van de betreffende nummersticker
 - wordt afgerekend met de aanbieders.
- Kavels kunnen alleen worden ingeleverd tijdens de avond-bijeenkomst zelf.
- In alle gevallen waarin dit reglement niet voorziet beslist de veilingmeester.

Dringend verzoek aan de verkopers de kavels in te leveren vóór 19.30 uur, zodat op tijd en met opgeruimde tafels de verkoop kan beginnen.

***DE VERKOOP VAN NUMMERSTICKERS ZAL
DAAROM STOPPEN OM 19.30 UUR.***

N.B. Bij het bekijken van Kavels s. v. p. pincet gebruiken.

NOBLESSE OBLIGE

en een prijsvraag 'kaartlezen'

door Huber van Werkhoven

Al meer dan tien jaar heb ik aan de hand van allerlei poststukken in Hertogpost verteld over de wederwaardigheden van baron André van den Bogaerde, gouverneur van Noord-Brabant, en zijn drie zonen Louis, Alberic en Amédée. Deze belevenissen speelden zich af in de 19e eeuw.

U herinnert zich wellicht dat Louis en Alberic zonder nageslacht kwamen te overlijden. En ook dat, toen Alberic stierf in 1895, Louis en Amédée hem al waren voorgegaan in het graf.

Het testament van jonker Alberic

Een zoon van Amédée had twee kinderen gekregen. Normaal gesproken zouden die de bezittingen van Alberic hebben geërfd: zijn kastelen, landgoederen en inboedel, waaronder een kunstverzameling die de collectie van het Rijksmuseum te Amsterdam bij wijze van spreken naar de kroon stak. Nu had Alberic echter een bepaald niet warme verstandhouding met zijn erfgenamen. En dat heeft geleid tot een van de meest geruchtmakende testamenten uit onze vaderlandse geschiedenis. Weliswaar heeft Alberic niet kunnen voorkomen dat rond 1900 de kunstverzameling te gelde werd gemaakt, tegen het voor die tijd reusachtige bedrag van f 600.000. Hij bereikte echter wel dat het voorvaderlijk kasteel Heeswijk niet mocht worden bewoond tot het jongste kleinkind van Amédée tachtig jaar zou zijn geworden. Dat zou duren tot 1963, want de knaap in kwestie, Othon geheten, was geboren in 1883. In 1963 was deze Othon al lang overleden. Maar zijn iets oudere broer, Willem, was toen nog wel in leven. En op deze baron Willem kunnen we nu door een bijzondere omstandigheid ons vizier gaan richten.

Rien de Visser

Onlangs maakte een lid van onze vereniging mij er op attent, dat drie jaar geleden mevrouw Maria de Visser ons weliswaar aan een aardig verhaal had geholpen over Alberic (zie Hertogpost van augustus 2012). 'Maar', adviseerde hij mij, 'neem maar eens contact op met een neef van deze Maria die ik goed ken.' Die neef zou mij nog wel heel wat meer kunnen vertellen over kasteel Heeswijk en zijn bewoners.

De neef in kwestie heet Rien de Visser. Toen ik met hem contact opnam bleken wij elkaar al te kennen van voor onze pensionering en elkaar in ons werkzame leven te hebben ontmoet. En zoiets vergemakkelijkte de communicatie enorm.

Afb. 1: De slotbewaarders Hannes, Dirkje en Jan de Visser in 1937 (coll. BHIC).

Rien de Visser is opgegroeid op kasteel Heeswijk. En dat zit zo. Het kasteel heeft 68 jaren, van 1895 tot 1963, onder ‘bewind’ gestaan. Dat wil zeggen: het mocht officieel niet worden bewoond. Zolang het gebouw leeg stond moest er intussen wel iemand zorgen voor toezicht en kleine reparaties. Die iemand werd Hannes de Visser, samen met het keukenmeisje Dirkje met wie hij trouwde. Hannes was oorspronkelijk dakdekker en klompenmaker. In 1897 werd hij aangesteld als slotbewaarder. Hannes en Dirkje bewoonden het poortgebouw van het kasteel. Zij kregen vijf zonen, waaronder Jan de Visser, die al voor de oorlog de functie van slotbewaarder overnam van zijn vader (afb. 1). Rien de Visser, mijn nieuwe zegsman, is de jongste zoon van deze Jan, een kleinzoon dus van Hannes. En deze Rien de Visser heeft nog veel herinneringen aan baron Willem van den Bogaerde, de kleinzoon van Amédée.

Immers, ofschoon baron Willem moest wachten tot 1963 voordat hij zich de nieuwe kasteelheer mocht noemen, kreeg hij al wel eerder, in 1949, toestemming van de toenmalige bewindvoerder om het koetshuis en de stallen van kasteel Heeswijk te verbouwen en zich aldaar te vestigen.

Baron Willem

Baron Willem van den Bogaerde was een man zoals er geen 13 in een dozijn gaan. Hij werd in 1882 te Brussel geboren, had de Nederlandse nationaliteit, maar vocht als officier in het Belgische leger tijdens zowel de Eerste als de Tweede Wereldoorlog. Daarnaast maakte hij carrière als diplomaat. Hij kreeg talrijke hoge onderscheidingen, was Maltezer Ridder en lid van de Zwanenbroederschap te 's-Hertogenbosch (afb. 2). In 1940 trouwde hij met de adellijke Albertine, die na zijn dood in 1974 de laatste formele bewoonster van kasteel Heeswijk zou zijn. Want hun huwelijk bleef kinderloos.

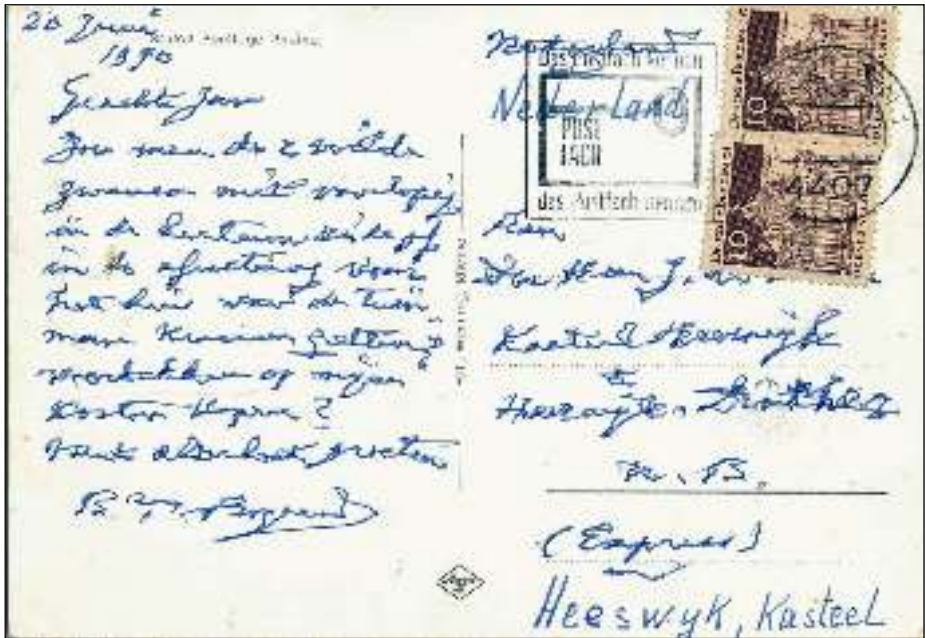
Afb. 2: Guillaume C. O. A. M. H. M. J. G. baron van den Bogaerde van Terbrugge als officier in het Belgische leger, Brussel 1937.

Schloss Bentlage

In de jaren veertig had de baron een burgermeisje geadopteerd. Deze Marie-Louise kreeg in 1947 een dochter, Hedwig. De baron heeft steeds duidelijk laten doorschemeren dat hij de biologische vader was van Hedwig. Rien de Visser heeft wel vaker met haar gespeeld als ze op het kasteel logeerde. Baron Willem had nóg een kasteel geërfd: Schloss Bentlage, even over de Duitse grens ter hoogte van Enschede. Rond 1955 ging Marie-Louise daar wonen. En in 1960 trok de baron bij haar in. In 1962 vierde hij daar zijn tachtigste verjaardag. Ongeveer eenmaal per maand kwam hij naar Heeswijk. Bovendien schreef hij wekelijks aan Jan de Visser, die na 1963, toen de juridische situatie van het kasteel was veranderd, in dienst bleef bij de baron en barones. Meestal schreef de baron zijn berichten op een prentbriefkaart, met een foto van Schloss Bentlage erop (afb. 3), ook wel eens met zijn eigen portret als Maltezer Ridder.

Afb. 3: Schloss Bentlage.

Afb. 4: Deze kaart schreef de baron op 20 juni 1970 van zijn kasteel Bentlage naar zijn kasteel Heeswijk. Zijn aantekening 'Expres' is door de Duitse en Nederlandse Post genegeerd. Anders had de baron aan 1 DM extra moeten plakken voor expresrecht.

Vaak dicteerde hij zijn missiven aan Marie-Louise, die dan de kaart of brief schreef, met de pen of typemachine.

Een wekelijkse puzzel

Rond 1968 werkte Rien de Visser als planologisch onderzoeker bij de provincie. Tegelijkertijd was hij gedurende drie jaar de correspondent/assistent van de baron. Zijn eerste brief sloot hij af 'Met hoogachting'. De baron, die allerm minst werd gehinderd door een overmaat aan bescheidenheid en stevig op zijn strepen stond, liet per kerende post weten dat hij (minstens) recht had op 'De meeste hoogachting'...

De kaarten die de bijna 90-jarige baron in die periode zelf schreef, zijn voor een buitenstaander bijna onleesbaar. De kaart die hiernaast is afgebeeld, is daarvan een goed voorbeeld (afb. 4). Voor de post heeft zijn dochter op deze kaart 'Nederland' en 'Heeswijk, kasteel' in duidelijke letters toegevoegd. Wat de boodschap van de baron inhield, was de wekelijkse woordpuzzel van Rien en zijn vader. Die losten ze op zoals het henzelf goed dunkte.

Prijsvraag

Aan de tekst op de kaart verbinden we een prijsvraag. De opdracht luidt: 'Hoe luidt de boodschap die de baron op 20 juni 1970 schreef aan Jan de Visser?' Voorzitter van de jury is Rien de Visser. Degene die naar de mening van de jury het beste de inhoud van de boodschap benadert wint een prijs. Hoe die eruit ziet blijft nog even een verrassing.

Uw oplossing kunt u sturen naar de redacteur van Hertogpost, p. a. Oost-einderweg 72, 5247WG Rosmalen; e-mail: redactie@hertogpost.nl.

Pzh West Brabant

*Prins Bernhardstraat 13
4793 CT Fijnaart*

*Tel.nr. 0168-462641
E-mail: pzhwestbrabant@home.nl*

RUIME SORTERING POSTZEGELS VAN VEEL EUROPESE LANDEN
(o. a. gespecialiseerd in Nederland, Duitsland, Zwitserland en Frankrijk)
OOK EEN UITGEBREIDE STOCK VAN O. A. AUSTRALIË

Op de donderdagse verenigingsavonden ben ik altijd aanwezig.
Indien u geïnteresseerd bent in een bepaald gebied kunt u mij dit laten weten. Ik breng dan het gevraagde voor u mee.

Ook altijd een ruime keuze in 5-centsboeken. Tevens behandeling van mancolijsten.

Han de Bruin: 'Verzamelen is het gat vergroten!'

door: René Kok.

Een bijzonder mooie en zonnige ochtend, begin augustus. De omgeving ademt vakantie, maar er zijn toch nog steeds mensen aan het werk. Ik rijd naar Berlicum, om daar een ontmoeting te hebben met ons verenigingslid Han de Bruin. Hij is aan

het werk en ik word op kantoor ontvangen. Voor mij ook weer een unieke ervaring.

Han is sinds een half jaar werkzaam in Berlicum op een advocatenpraktijk. Na zijn studie Rechten in Tilburg startte hij zijn maatschappelijke carrière in Zutphen. Van daaruit vertrok hij naar Noord-Brabant (zijn geboorteplaats is Breda) om er niet meer weg te gaan. Tilburg, Oss en nu Berlicum. Ik bespeur in zijn verhaal veel maatschappelijke betrokkenheid: hij was actief in de rechtsbijstand en bij rechtshulpbureaus. Vandaag de dag houdt hij zich bezig met algemene juridische zaken op het gebied van arbeidsrecht en civiele zaken.

Waar is het allemaal begonnen? Op reeds zeer jonge leeftijd verzamelde Han van alles, maar met name sigarenbandjes. Zijn vader was een fervent sigarenroker. Naast die sigarenbandjes heeft hij van zijn vader ook zijn (beginnende) passie voor de postzegels overgenomen. Zijn vader was meer dan 50 jaar lid van de Bredase postzegelvereniging. Zelf is hij ook nog tot zijn twaalfde jaar lid geweest van de Bredase jeugdafdeling. Hij herinnert zich nog levendig hoe hij met zijn vader mocht meekijken in de rondzendingen. Van zijn eigen zakgeld kocht hij dan af en toe ook een zegeltje. Maar zoals dat zo vaak gaat, in het begin van zijn middelbare schooltijd verwaterde zijn belangstelling voor de postzegels om plaats te maken voor andere interesses. Af en toe verzamelde hij nog wat 'passief', zoals hij dat noemt.

Zes jaar geleden is zijn vader overleden en vanuit allerlei hoeken en gaten in het ouderlijk huis kwam de verzameling van zijn vader tevoorschijn. Hij was de enige geïnteresseerde van het gezin. Hij is overigens nog steeds niet klaar met het uitsorteren van de postzegelerfenis van zijn vader. Aanvankelijk lag zijn belangstelling vooral bij Nederland. Maar dat is toch ingrijpend veranderd. Han interesseert zich heel erg voor (lokale) geschiedenis en dan nog toegespitst op de Eerste en de Tweede Wereldoorlog. Hij concentreert zich tegenwoordig op poststukken uit die periode en verdiept zich dan vervolgens in de bijzondere verhalen achter het poststuk. In dat opzicht herkent hij zichzelf erg in de bijdrages die Huber van Werkhoven regelmatig publiceert in onze Hertogpost. Han zoekt de relatie met de Geschiedenis in kaarten en brieven, en probeert zo een historisch (levens)verhaal te reconstrueren. Denk maar aan een veldpostkaart of een poststuk uit 1939 uit de mobilisatietijd. Hij heeft in het algemeen meer interesse in 'de achterkant dan in de voorkant' van een kaart. Via stempels en gegevens over een militaire eenheid gaat hij dan op zoek naar de context, hoewel het ontcijferen van de Franse en Duitse teksten niet altijd even makkelijk gaat.

Toch wel dagelijks speurt Han nog even op Internet (Marktplaats, Ebay, Catawiki) naar mogelijk nieuwe aanwinsten. Het blijft weliswaar een hobby, maar het smaakt altijd naar meer: 'Verzamelen is het gat vergroten! Want door te verzamelen realiseer je je steeds weer, dat je ook nog ook een heleboel niet hebt.'

Als zijn tijd het toelaat bezoekt Han onze verenigingsavonden. Hij bespeurt (en waardeert) vooral ook de sociale aspecten van onze vereniging. Zoals zijn vader vroeger steeds weer trouw naar zijn verenigingsavonden ging, zo ziet hij ook bij ons dat 'de contacten er omheen' van groot belang zijn. Hij heeft bewondering voor onze actieve vereniging en ziet ook dat er door 'toch al druk bezette mensen' heel veel werk verricht wordt. Hij vraagt zich wel af hoe het postzegel-leven er over 25 jaar zal uitzien.

Ten slotte ziet hij toch wel mogelijkheden om de wat oudere jeugd bij de vereniging te betrekken. Hij veronderstelt dat de jeugd van nu beslist wel geïnteresseerd is in de eigen familiegeschiedenis en de eigen leefomgeving van ouders en grootouders. Via het bestuderen van oude documenten (in archieven online) en poststukken is er wellicht een invalshoek om ook de jonge generatie voor onze mooie hobby te interesseren.

Met een goed gevoel neem ik afscheid van Han de Bruin. Alweer zo'n waardevol gesprek met een van onze leden. Hij moet weer aan het werk, ik duik weer de vakantie in. Het weer werkt vandaag nog steeds mee.

ONTWAARDING ACHTERAF

door Dam van der Linden

Deze titel zal bij veel mensen zeker wat vragen oproepen. Een postzegel/postwaarde dient bij vertrek immers te worden ontwaard door een stempel. Enerzijds om de postzegel ongeldig te maken en hergebruik tegen te gaan, anderzijds om te kunnen aangeven waar het poststuk is gepost en wanneer. Poststempels kunnen tevens dienst doen als bewijsstuk, bijvoorbeeld bij het opzeggen van een verzekering of in geval van een andere deadline.

Voorschriften van de Wereldpostunie (UPU) zeggen hierover:

Indien een postzegel of postwaarde bij aankomst niet- of niet voldoende is ontwaard, kan/moet deze alsnog worden ontwaard met een stempel of bijvoorbeeld een penvernietiging. Dit kan breed worden gezien.

Echter, een achteraf geplaatste ontwaarding moet niet kunnen worden verward met een vertrekstempel. Dat wil zeggen dat dit een 'stom stempel' kan zijn zonder plaatsnaam en datum, of een stempel waaruit duidelijk blijkt dat de ontwaarding achteraf of bij aankomst is aangebracht. Het kan ook voorkomen dat een ontwaarding tijdens de postroute wordt aangebracht.

Het moge duidelijk zijn dat tegen deze regels nogal eens wordt gezondigd. Aan de hand van een aantal voorbeelden zal ik een en ander verduidelijken.

Stom stempel

Canada, juli 1906. Ansichtkaart met bestemming Grammont (Geraardsbergen) in België. Aankomst 11 juli 1906. Facteurstempel 1 in een cirkeltje.

De Canadese zegels zijn bij aankomst ontwaard met het Belgische roulettstempel, dat voor meerdere doeleinden heeft gediend.

Stom stempel met datum

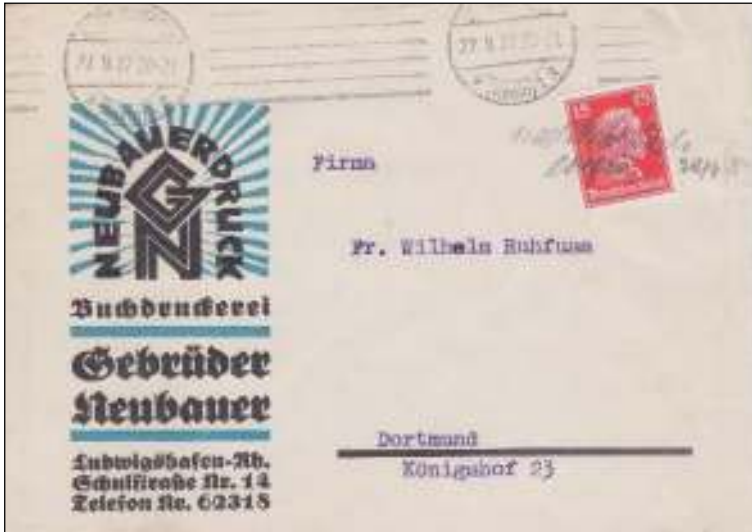
Nederland, 1939. Het stempel is nagenoeg onleesbaar. Daarom zijn de zegels in Brussel ontwaard met het zogenaamde 'Diamantstempel' (vorm van een geslepen diamant). Datum in Brussel 7 december 1939. Facteurstempel 188.

Penvernietiging

Berlin-Spandau, 20 juli 1944. Briefkaart naar Utrecht. Tijdens WOII mocht post tegen het binnenlands tarief worden verstuurd tussen Duitsland en de bezette gebieden. Daarom 6 pfennig in plaats van 15 pfennig. Het stempel van Berlin-Spandau heeft de postzegel gemist. Daarom is de zegel met een zogenaamde penvernietiging ontwaard. Mechanische censuur van Köln.

Penvernietiging met datum

Ludwigshafen, 22 september 1927. Brief naar Dortmund. Het mechanische stempel van Ludwigsbafen heeft de zegel net gemist, waarna een postbediende hem met potlood alsnog heeft ontwaard met de tekst: *nachträglich entw. 22/9* plus paraaf. In Duitsland hadden ze zelfs aparte stempels voor ontwaarding achteraf. Hiervan laat ik enkele verschillende voorbeelden zien.

Stempel nachträglich entwertet

Sao Paulo, Brazilië 1954. Brief naar Hamburg. De zegels zijn niet ontwaard bij vertrek. Wel is rechts een klein randje van een stempel te zien. Maar dat heeft de zegels kennelijk gemist. Ze zijn gestempeld met een plaatsnaam/datum stempel van Hamburg, datum 27-1-1954. Plus: Nachträglich entwertet.

Amsterdam CS, 24 oktober 1936. Brief met bestemming Frankfurt. Het stempel heeft de postzegel gemist in Amsterdam. In Frankfurt alsnog ontwaard met het speciale stempel voor deze doeleinden Frankfurt 25-10-1936 Nachträglich entwertet.

Treinstempel als extra stempel

Dresden, 5 september 1982. Brief met bestemming Burgdorf. Tussentijds geplaatst treinstempel Hannover-Wolfsburg op de route naar Burgdorf omdat een van de twee postzegels nauwelijks was afgestempeld. Over 'Gründlichkeit' gesproken...

Afwijkend type in Berlin

Berlin, 17 mei 1933. Brief met bestemming Leutersdorf, Sachsen. Het stempel in Berlin is bovenlangs de postzegels gegaan. In Berlin alsnog ontwaard met de veelzeggende tekst *Entwertet Berlin 7*.

-0-0-0-

EEN BIJZONDERE POSTBODE

Het onderschrift bij deze foto in het Brabants Dagblad van 4 mei 1976 luidt:

De grote wens van wereldkampioen hardrijden op de schaats (maar ook werkloze bouwvakker) Piet Kleine is in vervulling gegaan. Hij heeft werk gevonden als postbode in Hoogeveen. Gistermorgen begon hij met zijn nieuwe baan.

In 1976 werd Piet Kleine olympisch kampioen op de 10.000 m en wereldkampioen allround.

Zijn baan als postbode heeft hij zijn gehele sportcarrière uitgeoefend naast zijn sport.

Te vroeg geboren? Volgens loonwijzer.nl bedraagt het jaarinkomen van Sven Kramer € 1.300.000....

IS DIT HUMOR ?

Waar blijft ons belastinggeld?

door Marten Tilstra

De vraag 'Waar blijft ons belastinggeld?' is van alle eeuwen. Is het humor omdat er zelden een goed antwoord op gegeven wordt? Neen, eigenlijk niet. Ook in december 2014 wordt deze serieuze vraag in het nieuws gebracht.

Afb. 1: Waar blijft ons belastinggeld is 63 jaar later nog actueel

Zo ook in 1951. En iemand op het Ministerie van Financiën heeft blijkbaar last gehad van visie. Om vragen (of klachten?) van het volk te voorkomen heeft de Persdienst van het ministerie namelijk een brochure ontwikkeld met de titel 'Waar blijft ons belastinggeld?' Geen lastige vragen of klachten meer...

Op 24 september 1951 stuurt de 'Rector van het Chr. Lyceum te Stadskanaal' een verzoek naar de Persdienst aan de – hoe toepasselijk – Kneuterdijk in Den Haag. Hij vraagt via een speciale briefkaart van het lyceum een twintigtal van

die brochures aan, voor zijn leraren. De school is zo bekend in Stadskanaal dat het volledige retouradres niet nodig is!

Er werd en wordt wel eens denigrerend over ambtenaren gesproken maar of dit terecht is? De communicatiedeskundige van de Persdienst van het Ministerie van Financiën heeft de gevraagde twintig brochures – zie het grote rechthoekige (rode) stempel – op 26 september 1951 voor verzending gereed gemaakt. In 1951 moet zijn meerdere de zending – zoals in deze tijd gebruikelijk is – goedkeuren en dat heeft deze baas ook gedaan: met een geschreven '28/5 – '51' plus paraaf.' Maar waarom 28 mei 1951? Loopt deze chef vier maanden achter?

Of de leerstof uit de brochure de – inmiddels gepensioneerde – leerlingen in 1951 duidelijk heeft kunnen maken waar het belastinggeld van hun ouders bleef zal voor de lezer van toen en nu wel altijd een vraag blijven.

Afb. 2: De briefkaart gericht aan de Persdienst

De briefkaart is correct gefrankeerd: binnenland 6 cent, tarief van 1 februari 1948 tot 1 juli 1953.

De groenblauwe 6 cent Koningin Juliana NVPH 519 is vernietigd met een typenraderstempel versie kortebalk, KBPK 2341 **STADSKANAAL 2**. Schreefloze tekens, maandaanduiding in romeinse cijfers '24.IX.5N / 2 / 1951'

Het hamerstempel is op 5 juli 1923 door De Munt verzonden en van 6 juli 1923 tot en met 29 oktober 1953 gebruikt.

Afb. 3: Het rechter gebouw is het Ubbo Emmius Lyceum aan de Stationslaan te Stadskanaal, 1926

Het lyceum is in 1929 gestart onder de naam Christelijk Lyceum Ubbo Emmius en bestaat anno 2015 nog altijd aan de Stationslaan te Stadskanaal. Wel maakt het lyceum nu deel uit van een scholengemeenschap in de regio, met 2.500 leerlingen.

Bronnen:

Huber van Werkhoven

WorldWideWeb

-o-o-o-

POSTSTUK VAN DE MAAND

Sint-Petersburg, stad die van naam is veranderd

- In 1703 gesticht door tsaar Peter de Grote
- in 1914 veranderd in **Petrograd** omdat Sint Petersburg te Duits klonk; dit in verband met de oorlog met Duitsland (WOI)
- In 1924 veranderd in **Leningrad** als eerbetoon aan Lenin
- In 1991 na een referendum weer veranderd in **Sint-Petersburg**

St.-Petersburg, 5 december 1901, Juliaanse kalender (=18 december volgens de Gregoriaanse kalender). Aangetekende drukwerkband met bestemming San Remo, Italië.

Tarief: drukwerk tot 50 gram 4 kopeken, aantekenrecht 10 kopeken. Totaal 14 kopeken.

Petrograd, 8 juni 1917, Juliaanse kalender (21 juni volgens de Gregoriaanse kalender die Rusland na de oktober revolutie in 1917 pas zou invoeren).
 Tarief: 14 kopeken, zie hiernaast. Paars rechthoekig censuurstempel.

Leningrad, 13 februari 1968. Voorzijde van drukwerkpakket met bestemming Brussel, België. Mechanische frankering van 24 kopeken. D. v. d. L.

Het mooiste van postzegels

PostNL geeft elk jaar een aantal bijzondere postzegelvelletjes uit waarover we graag wat meer willen vertellen. Dat doen we in de prestigeboekjes. Dit jaar verschenen er boekjes over de Klassiekers uit het Louwman Museum en de Orchideeën van het Gerendal. Over Keramiek, het thema van de serie Mool Nederland, en over de UNESCO Werelderfgoederen in Nederland is meer te vertellen dan we op de postzegel kwijt konden. De boekjes over 175 jaar Spoor en de uitdieping van het prachtige ontwerp van Jan van Krimpen voor de cijferpostzegel uit 1946 zijn beslist de moeite waard.

Kartom, een abonnement op de prestigeboekjes Nederlandse postzegels is een verrijking van uw verzameling. Elk jaar verschijnen er zes nieuwe boekjes.

Als u via uw postzegelvereniging een abonnement afsluit, ondersteunt u daarmee tevens uw eigen vereniging.

